

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XVII/179/08
Rady Miejskiej w Trzcińsku- Zdroju
z dnia 27 lutego 2008r

PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
GÓRALICE
NA LATA 2007-2015

Plan odnowy miejscowości zawiera:

I Charakterystykę miejscowości oraz planowane kierunki jej rozwoju,

II Inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego,

III Ocenę mocnych i słabych stron miejscowości,

IV Opis planowanych przedsięwzięć,

V Szacunkowy koszt planowanych przedsięwzięć,

VI Harmonogram realizacji planowanych przedsięwzięć.

VII Opis planowanych zadań ze wskazaniem ich wpływu na rozwój miejscowości z uwzględnieniem zgodności z charakterem i krajobrazem kulturowym miejscowości

I Charakterystyka miejscowości oraz planowane kierunki jej rozwoju

Miejscowość Góralice jest położona w wschodniej części Gminy Trzcińsko-Zdrój, w Powiecie Gryfińskim, w północno-zachodniej części Polski w województwie zachodniopomorskim w jego południowej części. Gmina Trzcińsko-Zdrój należy do Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pomerania. Obecnie wieś ma status sołectwa. Do sołectwa Góralice przynależą: Kolonia Czyste i przysiółek Cieplikowo

Góralice znajduje się w odległości około 5 km na wschód od Trzcińska-Zdrój, w kierunku miejscowości Rów (gm. Myślibórz). Wieś leży na terenie śródpolnym. Obszar geodezyjny zajmuje powierzchnię 1.872,5 ha. Wieś zamieszkuje 547 osoby (według stanu na 31.12.2006 r.).

Miejscowość położona jest w odległości 30 km od granicy z Niemcami (przejście graniczne Krajnik Dln. – Schwedt) w Euroregionie Pomerania.

Przez wieś przechodzi trzy drogi: pierwsza droga krajowa nr 26 z Trzcińska – Zdroju do Myśliborza, druga z Góralic do m. Dobropole i trzecia – z Góralic do Cieplikowa. Miejscowość posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną.

Odległość do najważniejszych miast wynosi: około 77 km do Szczecina, 65 km do Gorzowa Wlkp i Berlina. Leży w zasięgu oddziaływania trzech ośrodków subregionalnych: Gryfina, Chojny i Myśliborza.

Pod względem geograficznym miejscowość Góralice leży w obrębie makroregionu Pojezierza Zachodniopomorskiego - Pojezierze Myśliborskie.

Obecnie Góralice to duża wieś sołecka. Układ przestrzenny o czytelnym, pierwotnym założeniu owalnicowym z historycznie wykształconą strukturą osadniczą oraz współczesnymi elementami przestrzennymi. Owalnicowy układ przestrzenny ograniczony

jest od północy linią kolejową oraz szosą Trzcіńsko – Myślībórz zaś od południa rozwidleniem dróg w kierunku Dobropola i Stołecznej. Po północno-wschodniej stronie wsi, przy trzech otwarciach komunikacyjno-przestrzennych ulokowana XX-wieczna, rolnicza zabudowa oraz współczesna szkoła. W architektonicznym krajobrazie wsi dominuje zabudowa murowana (ceglana - chałupy i kamienno-ceglana - budynki gospodarcze), z pojedynczymi ryglowymi stodołami.

XIII-wieczny, kamienno-ceglany, romański kościół znajdujący się pośrodku wsi stanowi dominantę architektoniczną oraz element zabudowy o wartościach zabytkowych. Dwór oraz większość budynków gospodarczych (w tym gorzelnia) zostały wyburzone. Historyczna zabudowa folwarku to obecnie dwa budynki (kuźnia oraz budynek inwentarzowo-magazynowy), pochodzące z lat 20-tych XX wieku. W południowej części wsi usytuowany cmentarz komunalny (dawniej ewangelicki) z czytelnym zarysem pierwotnej nekropolii, ze śladami XIX-wiecznych nagrobków i bramą z 2 połowy XIX wieku. W północnej części wsi, przy rozwidleniu dróg, znajduje się murowana kapliczka z początku XX wieku.

W tej części wsi usytuowana jest stacja kolejowa z początku XX wieku – obecnie nieczynna.

Góralice są wsią o statusie sołectwa. Obszar geodezyjny zajmuje powierzchnię 1873 ha. We wsi mieszka obecnie 547 osób (według stanu na 31.12.2006 r.).

Ważniejsze obiekty zabytkowe:

- kościół pod wezwaniem Św. Stanisława BM (nr rejestru zabytków 491 z 22.12.1965 r.)

We wsi wybudowany został budynek szkoły, w którym mieści się obecnie Gimnazjum Publiczne im. Marka Kotańskiego.

W Góralicach działa oddział Ochotniczej Straży Pożarnej, który w 2007 roku obchodził 60-lecie istnienia.

Przez Góralice przechodzi linia kolejowa łącząca Przyrzyce z Grodkowem (prowadzi przez Trzcіńsko-Zdrój). Od 1992 roku stacja kolejowa jest nieczynna.

Wieś Czyste znajduje się we wschodniej części gminy, przy drodze krajowej z Trzcianki do miejscowości Rów i dalej do Myśliborza, w odległości około 2 km od Góralic. Obecny układ przestrzenny ulokowany poza historycznym wybudowaniem, stanowi nową kompozycję przestrzenną. Wieś od 1987 roku nosi nazwę Czyste (dawniej Cieplikowo). W sensie przestrzennym dawne wybudowanie przyłączone zostało do wsi Góralice. Miejscowość należy do obrębu geodezyjnego i do sołectwa Góralice. Zamieszkują ją 61 osób (według stanu na 31.12.2006 r.).

Cieplikowo leży w odległości 2 km na północ od miejscowości Góralice na trasie do Dłuska Gryfińskiego. Wieś znajduje się na obrzeżu kompleksu leśnego w pobliżu kilku niewielkich oczek wodnych.

Obecny układ przestrzenny ulokowany poza historycznym folwarkiem - stanowi nową formę przestrzenną. Od 1987 roku wieś nosi nazwę Cieplikowo (dawniej Czyste). W sensie przestrzennym dawny folwark już nie istnieje. Został wyburzony po 1945 roku. Nowy układ przestrzenny wytyczony w formie krótkiej ulicówki, po wschodniej stronie drogi z Góralic do Dłuska, w odległości ok. 1 km na południe od historycznego folwarku.

Cieplikowo należy do obrębu geodezyjnego i sołectwa w Góralicach. Obecnie miejscowość zamieszkuje 29 osób (według stanu na 31.12.2006 r.).

O wysokich walorach krajobrazowych wsi stanowią: różnorodne ukształtowanie terenu, nasycenie kompleksami leśnymi, największym w gminie jeziorem, licznymi oczkami wodnymi oraz niski stopień występowania obszarów zdegradowanych.

W studium uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy założony został następujący układ osadniczy:

- miejscowość Góralice – ośrodek osadnictwa częściowo rolnicy indywidualni

Stan rozwoju funkcji gospodarczych stanowi o zamożności miejscowej ludności. Główną gałęzią gospodarki materialnej rozwijaną na obszarze miasta jest rolnictwo i drobna

przedsiębiorczość. Pozostałe funkcje gospodarcze w tym: produkcja leśna, mają charakter marginalny.

Pod względem hydrologicznym Gmina Trzcińsko-Zdrój położona jest w zlewni Dolnej Odry. Przez jej obszar przebiega pięć zlewni elementarnych: zlewnia Myśli, Kurzycy, Słubi, Rurzycy i Tywy. Największy obszar gminy znajduje się w zlewni Rurzycy, która odwadnia w kierunku zachodnim jej centralną i północno-zachodnią część. Większa część Gminy Trzcińsko-Zdrój znajduje się w otulinie Parku Krajobrazowego Doliny Dolnej Odry.

Krótką historia wsi Góralce, Czyste i Cieplikowo

Wieś Góralice pochodzi z czasów średniowiecza. Pierwsze źródła informujące o wsi pochodzą z 1317 i 1357 roku. Wieś jest wymieniana jako Gerlagesdorpe. Góralice były początkowo własnością książęcą. W 2 połowie XVIII wieku zostały zwiększone dobra królewskie i powstała w Góralicach domena. Na początku XIX wieku Góralice składały się z części chłopskiej i dziedzicznego folwarku czynszowego. Wieś liczyła 455 mieszkańców (9 dużych gospodarstw chłopskich, 12 półchłopów i zagrodników, 58 komorników, kowal i młynarz).

W połowie XIX wieku dzierżawcą folwarku był Kaselen, zaś dobro liczyło 1815 mórg ziemi. Na początku XX wieku właścicielem folwarku był Gerd Wilhelm von Levetzow, a w latach 30-tych XX wieku Moritz v. d. Lancken (folwark liczył 618 ha ziemi).

Przez wieś przejeżdżały bojowe wozy taborów husyckich (1433), wojska Wallensteina i szwedzka armia Gustawa Adolfa (1627, 1630, 1634) a także napoleońskie wojska francuskie i polskie. Położenie wsi na starym szlaku handlowym stwarzało dogodne warunki do bogacenia się i szybkiego odrabiania zniszczeń spowodowanych grabieżami, pożarami i wojnami. Przed wybuchem II Wojny Światowej mieszkało tu około 730 osób. Była piekarnia, masarnia, gorzelnia i hotel z restauracją w centrum wsi. W XIX w Góralice miały formę owalnicy, wydłużonej w kierunku południowym. Układ przestrzenny charakteryzował się kompozycją zwartą, ukształtowaną w sposób osiowy. W strukturze osadniczej dominowały duże zagrody chłopskie, 5 i 4-budynkowe, ze szczytowo lokowanymi chałupami oraz stodołami od strony pola. Na obrzeżach wsi usytuowane były zagrody o mniejszej skali, 2 i 5-budynkowe. W centralnej części wsi znajdował się kościół. Po przeciwległej stronie kościoła usytuowany był niewielki zespół folwarczny, złożony z czworobocznego (regularnego) podwórza gospodarczego, o kompozycji zwartej, zamkniętej, z przyległym od zachodu ogrodem (bez parku). W południowej części wsi, po zachodniej stronie drogi, założony był regularny, czworoboczny cmentarz. Po północnej i południowej stronie wsi, w znacznym oddaleniu usytuowane były wiatraki.

Czyste - w XIX wieku wieś została wybudowana jako przynależna do wsi Görldorf (Góralice). Obecnie brak danych odnośnie właścicieli i wielkości zagrody. W tamtym czasie była to 5-budynkowa zagroda, położona bezpośrednio przy szosie Görldorf (Góralice) - Rufen (Rów). Być może w skład wybudowania Sandkrug wchodziły również dwie, 5-budynkowe zagrody (przy drodze w kierunku Dłuska) oraz wiatrak.

Cieplikowo - Weissense był XIX-wiecznym folwarkiem przy domenie Görldorf (Góralice). W latach dwudziestych ubiegłego wieku właścicielem domeny z folwarkiem był Moritz v. d. Lancken, zaś jej obszar wynosił 618 ha. W majątku prowadzona była duża hodowla owiec i bydła. W XIX wieku był to niewielki folwark ulokowany po północnej stronie wsi Görldorf (Góralice), poza głównymi traktami komunikacyjnymi, bezpośrednio po południowej stronie niewielkiego jeziora. Był to niewielki, czworobocznie zamknięty folwark, o kompozycji zbliżonej do zagrody chłopskiej. W skład zabudowy podwórze wchodziły cztery budynki o średniej skali - po zachodniej stronie podwórze ulokowany był ogród.

Struktura demograficzna ludności

Na początku roku 2004 gminę zamieszkiwało 5901 osób, z czego we wsi Góralice 537osób. W 2005 roku sytuacja wyglądała następująco: gminę zamieszkiwało 5913 osób z czego w Góralice 539osób. Natomiast w 2006 roku w gminie było 5869 mieszkańców w tym 542 osoby zamieszkiwały w Góralice. Obecnie wieś zamieszkuje 547 osób (stan na 31.03.2007r.). Niewielka zmiana liczby ludności mieści się w granicach normy uważanej za stan stabilny.

Wg opracowania Urzędu Statystycznego w Szczecinie „Podstawowe informacje ze spisów powszechnych gminy miejsko-wiejskiej Trzczańsko-Zdrój” gminę w dniu spisu zamieszkiwało 2809 mężczyzn i 2868 kobiet, co oznacza że na 100 mężczyzn przypadają 102 kobiety. Kolejną istotną informacją jaką podaje ww. opracowanie jest widoczna tendencja do starzenia się społeczeństwa. Z zestawień tabelarycznych wynika, że największą grupę wiekową (992 osoby) stanowią osoby powyżej 60-tego roku życia. Natomiast w najbardziej rozwojowej grupie wiekowej 25-29 lat znajdują się tylko 372 osoby.

Grupę wiekową powyżej 13 lat stanowią 4743 osoby - 2322 mężczyzn i 2421 kobiety.

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Szczecinie saldo migracji stałej na 1000 osób wynosi odpowiednio:

- dla całej gminy Trzciesko-Zdrój 4,85,

Natomiast dla gminy wiejskiej (w tym Tchórzna)

jest ujemny i wynosi: - 0,61.

Sytuacja społeczno-gospodarcza gminy

Dominującą gałęzią gospodarki na terenie Gminy Trzciesko-Zdrój jest rolnictwo. Ponadto w mniejszym stopniu: produkcja leśna, rekreacja i przemysł.

Najwięcej, bo aż 58,6% powierzchni gminy stanowią użytki rolne. Środowisko agroprzyrodnicze cechuje wysoka przydatność do rozwoju funkcji rolniczej w każdym zakresie. Poważny problem stanowi zagospodarowanie majątku po PGR-ach, ze względu na niewielki zakres gospodarki indywidualnej.

Obsługę o znaczeniu lokalnym zapewniają:

- w zakresie oświaty i wychowania:
  - 4 szkoły, w tym 1 gimnazjum,
  - 1 przedszkole,
  - 2 szkoły zawodowe,
  - 1 dom dziecka;
- w zakresie kultury: ośrodki prowadzące działalność kulturalną (świetlice wiejskie i kluby) zlokalizowane w Trzciesku-Zdroju, Góralicach, Dobropolu, Rosnowie, Strzeszowie, Stołecznej i Klasztornej. W Piasecznie Gmina Trzciesko-Zdrój w roku 2007 otrzymała na okres 15 lat nieodpłatnie pomieszczenia świetlicy wiejskiej od firmy PPU-H AVENA Sp. z o.o. w Piasecznie.
- w zakresie ochrony zdrowia:
  - ośrodek zdrowia,

- dom pomocy społecznej dla dorosłych;
- w zakresie handlu, gastronomii i rzemiosła: około 50 placówek handlowych, 4 gastronomiczne, 59 rzemieślniczych;
- w zakresie turystyki i sportu: w mieście i większych wsiach są boiska sportowe oraz drużyny sportowe
- w zakresie obsługi ogólnej:
  - funkcję administracji publicznej pełni Urząd Miejski w Trzcińsku-Zdroju,
  - Urząd Stanu Cywilnego z siedzibą w Urzędzie Miejskim,
  - Urząd Poczty Polskiej w Trzcińsku-Zdroju,
  - Komisariat Policji w Trzcińsku-Zdroju,
  - Bank Spółdzielczy w Trzcińsku-Zdroju,
  - filia Banku PKO BP S.A. o/ Chojna,
  - obiekty kultury sakralnej – 9 kościołów katolickich, Zbór Świadków Jehowy,
  - czynne cmentarze w Trzcińsku-Zdroju, Góralicach i Piasecznie.

Wskaźnik zatrudnienia w 2007 r. w gminie wynosi:

- na wsi 11 %
- w całej gminie 27 %

Wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Gryfinie Filia w Chojnie wskaźnik bezrobocia wyniósł:

- na dzień 01.01.2006 r. w Powiecie Gryfińskim 30,7
- na dzień 01.01.2007 r. w Powiecie Gryfińskim 25,5%.

Obecnie wskaźnik bezrobocia (koniec lipca 2007) w Powiecie Gryfińskim wyniósł 20%.

Największe wsie gminy to: Stołeczna, Góralice, Gogolice i Piaseczno. Gminę cechuje niekorzystna struktura demograficzna, spowodowana peryferyjnym położeniem w regionie i monofunkcyjnym charakterem gospodarki.

Sytuacja społeczno-gospodarcza gminy jest typowa dla gmin rolniczych w województwie zachodniopomorskim, w których dominującą gospodarką rolną była gospodarka uspołeczniona (PGR-y).

Środowisko naturalne

Gmina Trzciesko-Zdrój jest położona w zlewni Dolnej Odry, a przez jej obszar przebiega pięć zlewni elementarnych: zlewnia Myśli, Kurzycy, Słubi, Rurzycy i Tywy. Największy obszar gminy znajduje się w zlewni Rurzycy, która odwadnia w kierunku zachodnim jej centralną i północno-zachodnią część. Pozostałe rzeki: Kurzyca, Słubia i Kosa przepływają przez gminę na niewielkich odcinkach.

Na terenie gminy położonych jest 26 jezior o powierzchni powyżej 1 ha, zajmujących łącznie powierzchnię 430 ha. Główną funkcją użytkową większości jezior gminy jest gospodarka rybacka. Są to jeziora sandaczowe, linowo-szczupakowe i karasiowe.

Poza rzekami i naturalnymi zbiornikami wodnymi, wody powierzchniowe gminy wzbogaca sieć rowów melioracyjnych rozbudowanych w dolinie Rurzycy i Tywy. Taka sytuacja występuje w rejonie miejscowości Góralice.

Główną oś hydrograficzną gminy stanowi południkowy układ rzeczno-jeziorny, utworzony przez Rurzycę i Tywę oraz jeziora przepływowe znajdujące się w ich dolinach: Klasztorne, Miejskie, Strzeszowskie, Słoneczne i Trzcieskie. Wymienione jeziora i obie rzeki w swych górnych biegach wykorzystują obniżenia rynnowe, które kontynuacje swoją znajdują poza gminą w tzw. „paśmie jezior bańskich”.

Gmina Trzciesko-Zdrój należy do obszarów o średniej ilości zasobów wód podziemnych, aczkolwiek wysokiej jakości.

Budowa geologiczna determinuje warunki występowania wód podziemnych. W większej części obszaru gminy przeważa pobór wód z czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Zalegają one przeciętnie na głębokości 20-40 m p.p.t. Obszary bezpośredniej alimentacji płytkiego poziomu wód podziemnych wymagają ochrony przed zanieczyszczeniami, niekorzystnymi zrzutami ścieków i rolniczym wykorzystaniem ścieków.

Zauważalny efekt poprawy jakości wód osiągnięto zamykając składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Trzcisko-Zdrój, położone w dolinie rzeki Rurzyca.

Wody powierzchniowe w granicach gminy nie są objęte stałymi kompleksowymi badaniami stanu czystości.

Czystość wód sklasyfikowano następująco:

- Rurzyca – kl. III i poza klasyfikacją
- Tywa – kl. II
- Jezioro Strzeszowskie – kl. II

Rzeki Kosa i Słubia przepływają wśród kompleksów leśnych, w związku z czym nie są narażone na zanieczyszczenia wód.

Lesistość gminy jest nieco wyższa od średniej wojewódzkiej. Lasy zajmują 4,9 tys. ha, co stanowi 28,5% powierzchni gminy. Rozległe kompleksy leśne rozciągają się na południu gminy, natomiast jej północną część zajmują tereny rolnicze.

Na terenie gminy występują znaczne złoża torfu o stosunkowo dużych powierzchniach, w tym kilka powyżej 100 ha. Małe torfowiska rozsiane są po całym obszarze występując wśród kociołków wytopiskowych jako zagłębienia z roślinnością zielną – szuwały i turzycowiska. Torfowiska zmeliorowane służą często jako użytki zielone.

PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU GÓRALIC

Miejscowość Góralice będzie rozwijać się w kierunku obsługi turystyki i rekreacji. Stworzy własną bazę kulturalną, będzie również kultywować tradycje związane z rolnictwem.

II Inwentaryzacja zasobów służących ujęciu stanu rzeczywistego

Inwentaryzację zasobów służących ujęciu stanu rzeczywistego przedstawia poniższa tabelka.

Obszary problemowe rozwoju	Analiza – co jest?	Diagnoza – jak jest?	Plan – jak ma być?	Programy – co wykonać i w jaki sposób?
1. Co nas wyróżnia?	Zabytkowe obiekty kulturowe: -gotycki kościół parafialny pw.Św.Stanisława z przełomu XIII-XIV w -tradycyjne budownictwo Gimnazjum, Przedszkole, Świetlica Wiejska, Biblioteka Publiczno Szkolna, Ochotnicza Straż Pożarna, Pełnowymiarowe boisko sportowe, sala gimnastyczna, Koło Gospodyń Wiejskich	-Kościół parafialny-zadbany i estetyczny -budynki wymagają remontów -Szkoła wymaga zagospodarowania i elewacji -OSP-garaże wymagają modernizacji i rozbudowy -Świetlica Wiejska-wymaga remontu, słabe wyposażenie -Biblioteka wymaga remontu	-zagospodarowanie terenu przy szkole -zagospodarowanie terenu przy przedszkolu -odnowienie innych obiektów wyróżniających się w krajobrazie wsi -wyposażenie, wyremontowanie Świetlicy Wiejskiej -rozbudowa remizy OSP -wyremontowana biblioteka	-zagospodarowanie, uporządkowanie i odnowienie placu przy szkole podstawowej-centrum wsi -zagospodarowanie placu przy gimnazjum poprzez obsadzenie krzewami ozdobnymi -oczyszczenie terenu cmentarza żydowskiego i odnowienie pomników -wyposażenie GOK w sprzęt niezbędny do organizacji imprez cyklicznych, remont -remont i wyposażenie biblioteki w sprzęt komputerowy i stworzenie Wiejskiego Centrum Informacyjno-Edukacyjno- Kulturalnego -rozbudowa garaży OSP na zabezpieczenie sprzętu przeciwpowodziowego

2. Jakie funkcje pełni wieś?	-rolnicze -mieszkaniowe -edukacyjno-wychowawcze	-Spełnianie funkcji edukacyjno-wychowawczej zapewnia szkoła gimnazjum oraz przedszkole a także w miarę swoich możliwości Świetlica Wiejska -zbyt mała funkcja usługowa, szczególnie o kierunku turystycznym, prawie niezauważalna funkcja produkcyjna	-Utrzymywany istniejący stan i rozbudowa zaplecza usługowego, bardziej rozwinięty sektor drobnej przedsiębiorczości	-Zapewnienie możliwości powiększenia gospodarstw poprzez nabywanie gruntów od rolników zaprzestających gospodarowania -agroturystykę -Przekształcenie funkcji wsi w kierunku usługowym i drobnej przedsiębiorczości. -Wpływanie na zmianę mentalności mieszkańców
3. Kim są mieszkańcy naszej wsi?	Wieś liczy 547 mieszkańców. 285 osób to kobiety natomiast 262 to mężczyźni. Osoby to dzieci i młodzież do 18 roku życia, osób to dorośli w wieku produkcyjnym. Brak jest autochtonów- ludność napływowa (repatrianci, osadnicy, przesiedleńcy) oraz ludność urodzona tutaj po wojnie	Średni poziom wykształcenia, społeczeństwo dobrze zintegrowane. Od kilku lat zauważalna zwiększona aktywność edukacyjna wśród młodzieży wykształconej do większych miast. Niepokojące jest zauważalne od kilku lat starzenie się społeczeństwa, co jest związane z utrzymującym się niżem demograficznym	Zacieśnienie więzi rodzinnych i sąsiedzkich	-Podnoszenie poziomu wykształcenia i kultury mieszkańców poprzez organizowanie szkoleń, kursów, pogadanek i imprez kulturalnych we wsi na bazie świetlicy wiejskiej i kawiarenki internetowej
4. Co daje utrzymanie mieszkańcom?	-rolnictwo -praca w sektorze usług, handlu, w urzędach, szkołach, we wsi i poza nią -działalność na własny rachunek -świadczenie emerytalne i rentowe	-Średnie bezrobocie, część mieszkańców musi szukać pracy poza miejscem zamieszkania. Wieś charakteryzowana jest przez małą obszarowość na dzisiaj i na przyszłość	-rolnicy zorganizowani, istnieją duże gospodarstwa rolne, -poprawę warunków bytowych może sprawić wielofunkcyjny rozwój wsi poprzez agroturystykę	-rozbudzanie inicjatywy w społeczeństwie w celu szukania nowych źródeł dochodów -rozwój bazy agroturystycznej -rozwój rzemiosła -tworzenie organizacji rolników

5. Jak są zorganizowani mieszkańcy?	-Ochotnicza Straż Pożarna -Koło Gospodyń Wiejskich -Rada Sołecka -Klub Sportowy LZS „ZRYW”	Organizacje działają prężnie, współpracują	Większe zaangażowanie w rozwój wsi i współpraca w ramach organizowanych przedsięwzięć na rzecz mieszkańców. Unowocześnienie i wyposażenie OSP i świetlicy wiejskiej	-organizacja imprez, w które zaangażowane będzie co najmniej kilka instytucji -pozyskiwanie większej liczby członków do istniejących już organizacji -angażowanie ludzi młodych -pozyskiwanie wsparcia finansowego i środków pomocowych na rozwój wsi
6. Propozycje dla dzieci i młodzieży	-Gimnazjum -Przedszkole -Biblioteka Publiczna i Szkolna -Klub Sportowy LZS ‘ZRYW’ -Świetlica Wiejska	Placówki oświatowe dobrze zorganizowane, dobrze zorganizowane, do dyspozycji sala gimnastyczna , stadion sportowy, świetlica wiejska po remoncie umożliwi spędzenie wolnego czasu na grach i zabawach, szkoła organizuje wyjazdy do kina, na basen. Klub sportowy LZS ZRYW prowadzi drużynę ‘juniorów’ i ‘seniorów’. Brak dostępu publicznego do komputerów, brak placu zabaw	-wyremontowanie świetlicy wiejskiej -budowa placu zabaw -kawiarenka internetowa -bezpieczne chodniki po drodze do szkoły	-uaktywnienie rodziców na rzecz współpracy ze szkołą -zwiększona działalność kulturalna świetlicy wiejskiej

7. W jaki sposób rozwiązujemy problemy	-Rada Sołecka -OPS -KGW	Coraz większa świadomość społeczeństwa, właściwa współpraca pomiędzy instytucjami, małe zaangażowanie młodych ludzi w sprawy wsi	-uaktywnienie młodych mieszkańców wsi -zwiększona współpraca między mieszkańcami a instytucjami działającymi we wsi i gminie	-angażowanie młodzieży w organizowanie przedsięwzięcia -zdobywanie informacji od władz gminnych o planach dotyczących wsi -zwiększenie informacji dla mieszkańców o podejmowanych działaniach w ramach istniejących organizacji
8. Obyczaje i tradycje	-Dożynki Sołeckie -Dzień Strażaka -Spotkanie Oplatkowe Seniorów -Bramy Weselne -Kolędniczy	imprezy okolicznościowe związane ze świętami państwowymi mała liczba festynów rodzinnych	Kultywowanie obchodzonych świąt i uroczystości. Organizowanie imprez okolicznościowych	-Wzmocnione funkcje kulturowe wsi -Organizacja festynów wiejskich -Pokazy rękodielnictwa
Jak wygląda wieś?	Wieś ma charakter zabudowy wiejskiej. W jej centralnym punkcie znajduje się kościół. Szkoła jest we wschodniej części wsi, otoczona jest lasem od strony północno-zachodniej do wsi przylegają pola uprawne	stan budynków zadawalający, ulice i obejścia zadbane, niektóre elewacje i płoty wymagają remontu, również drogi wymagają naprawy. Stan chodników nie zadawalający	wieś zadbana, estetyczna, oświetlona i wyposażona w części chodników	-rozpoczęcie wyposażenia wsi w chodniki -poprawienie stanu nawierzchni dróg -poprawa wizerunku centrum wsi, plac zabaw, gimnazjum
10. Jaki jest stan otoczenia i środowiska naturalnego?	-wieś położona w pobliżu lasów -brak zorganizowanego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków -jest wodociąg z rur azbestowych	bliskość lasów sprzyja jakości i czystości powietrza. Brak większych skoncentrowanych źródeł zanieczyszczeń powodujących degradację środowiska. Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów.	środowisko naturalne jak najmniej zanieczyszczone. Ochrona wartościowych zespołów krajobrazu. Ochrona rzeki Tywy	-dbałość o stan środowiska naturalnego -budowa kanalizacji we wsi -wymiana

11. Jakie jest rolnictwo?	Indywidualne gospodarstwa rolne. W produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż – pszenica, jęczmień- oraz ziemniaki produkcji zwierzęcej-trzoda chlewna	w większości średnie gospodarstwa rolne do 120 ha	zwiększone obszarowo gospodarstwa rolne i dostosowane do standardów Unii Europejskiej. Małe gospodarstwa osiągają dochody z dodatkowych źródeł i przekształcają się w kierunku produkcyjno-usługowym	-szkolenie rolników w zakresie przyszłości rolnictwa Unii Europejskiej -zwrócenie uwagi na rozwój produkcji mającej większe możliwości zbytu
12. Jak wyglądają połączenia komunikacyjne?	Komunikacja autobusowa PKS. Przez wieś przebiega droga krajowa Nr 26 łącząca Krajnik Dolny z Chojną. Droga powiatowa przez wieś Myślibórz	Komunikacja PKS wystarczająca. Poprawy wymaga stan dróg	-rozbudowa chodników	Poprawa powierzchni asfaltowych na drogach. Budowa chodników. Budowa ścieżek rowerowych Góralice-Swobnica

III Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Góralice

Analiza strategiczna

Analiza otoczenia wewnętrznego

Mocne strony	Słabe strony
1. Dobry dostęp do komunikacji 2. Bliskość lasów 3. Bliskość granicy	1. Brak kanalizacji sanitarnej 2. Bezrobocie 3. Zaniedbanie rozwojowe wsi 4. Zaniedbana świetlica 5. Brak bazy żywieniowej i noclegowej

Analiza otoczenia zewnętrznego

Szanse	Zagrożenia
1. Bliskość granicy 2. Obszary cenione przyrodniczo 3. Inwestorzy z zewnątrz 4. Współpraca międzysołecka	1. Małe środki własne sołectwa 2. Brak stałego partnera do współpracy w Euroregionie Pomerania 3. Brak terenów inwestycyjnych

Kluczowe problemy

Na podstawie profilu miejscowości oraz analizy strategicznej, za kluczowe problemy rozwoju miejscowości zostały uznane:

1. Brak kanalizacji sanitarnej
2. Zaniedbana świetlica
3. Bezrobocie
4. Brak przygotowanych terenów inwestycyjnych
5. Niski poziom infrastruktury technicznej

IV Opis planowanych przedsięwzięć

1. Budowa kanalizacji sanitarnej
2. Stworzenie bazy kulturalnej na wsi poprzez remont świetlicy wiejskiej
3. Budowa placu zabaw
4. Budowa boiska zewnętrznego do gry w siatkówkę i koszykówkę
5. Modernizacja drogi przez wieś poprzez ułożenie nawierzchni asfaltowej oraz dokończeniu budowy chodników
6. Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolne
7. Budowa przystanku PKS
8. Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów

V Szacunkowy koszt planowanych przedsięwzięć

Budowa kanalizacji sanitarnej

wg Gminnego programu skanalizowania Gminy Trzcieszko-Zdrój

Stworzenie bazy kulturalnej na wsi poprzez remont świetlicy wiejskiej:

- roboty budowlane – 338.090,98 zł

- wyposażenie świetlicy (meble, sprzęt nagłośnieniowy, komputery) – 45.000 zł

Razem: 383.090,98 zł

Budowa placu zabaw :

- zakup wyposażenia – 55.000,00 zł

- nowe ogrodzenie – 25.000,00 zł

Razem: 80.000,00 zł

Budowa boiska zewnętrznego do gry w siatkówkę i koszykówkę:

- dokumentacja – 20.000,00 zł
- nadzór inwestorski – 15.000,00 zł
- roboty budowlane – 80.000,00 zł

Razem: 115.000 zł

Budowa ścieżek rowerowych Góralice – Swobnica:

- dokumentacja – 25.000,00 zł
- nadzór inwestorski – 15.000,00 zł
- roboty budowlane – 82.000,00 zł

Razem: 892.000,00 zł

Modernizacja drogi przez wieś:

- dokumentacja projektowa – 30.000,00 zł
- nadzór inwestorski – 12.000,00 zł
- roboty budowlane - 850.000,00 zł

Razem: 892.000,00 zł

Budowa przystanku PKS (w środku wsi)

- zakup nowego przystanku wraz z montażem – 5.000,00 zł

Razem: 5.000,00 zł

Budowa chodników

- dokumentacja projektowa – 35.000,00 zł
- nadzór inwestorski – 15.000,00 zł
- roboty budowlane – 250.000,00 zł

Razem: 290.000,00 zł

Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych:

- dokumentacja - 30.000,00 zł
- nadzór inwestorski – 8.000,00 zł
- roboty budowlane – 450.000,00 zł

Razem: 488.000,00 zł

Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów:

- pojemniki 9.600,00 zł

Razem: 4.800,00 zł

Unowocześnienie i wyposażenie OSP:

- zakup sprzętu gaśniczego (bosaki, topory, węże itp.) – 25.000,00 zł

- zakup odzieży ochronnej – 18.000,00 zł

- usprzętowanie wozu bojowego – 40.000,00 zł

Razem: 83.000,00 zł

Wykonanie wjazdu p.poż na teren szkolny w Gimnazjum w Góralicach:

- roboty budowlane – 15.000,00 zł

Razem: 15.000,00 zł

Modernizacja boisk sportowych przy Gimnazjum w Góralicach:

- roboty budowlane – 180.000,00 zł

Razem: 180.000,00 zł

Remont budynku Gimnazjum w Góralicach:

- dokumentacja projektowa – 22.000,00 zł

- roboty budowlane – 400.000,00 zł

Razem: 422.000,00 zł

Łącznie zadania: 3.535.090,98 zł

VI. Harmonogram realizacji planowanych przedsięwzięć.

Budowa kanalizacji sanitarnej :

- zgodnie z Programem skanalizowania Gminy Trzczańsko-Zdrój

Stworzenie bazy kulturalnej na wsi poprzez remont świetlicy wiejskiej:

- 2008 - 2009 – realizacja zadania

Budowa placu zabaw:

- 2009-2010 – realizacja zadania

Budowa boiska zewnętrznego do gry w siatkówkę i koszykówkę:

- 2009-2013 – realizacja zadania

Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych:

- 2009 - 2010 – realizacja zadania

Budowa przystanku PKS

- 2008 - 2013 – realizacja zadania

Modernizacja drogi przez wieś poprzez ułożenie nawierzchni asfaltowej oraz budowie chodników

- 2010-2013 – realizacja zadania

Budowa ścieżki rowerowej Góralce – Swobnica

- 2009 - 2010

Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów:

- 2008 – 2010

Unowocześnienie i wyposażenie OSP:

- 2009 – 2013

-Wykonanie wjazdu p.poż na teren szkolny w Gimnazjum w Góralicach:

- 2008 r.

Modernizacja boisk sportowych przy Gimnazjum w Góralicach:

- 2012 r.

Remont budynku Gimnazjum w Góralicach:

- 2013 – 2014 r.

VII Opis planowanych zadań ze wskazaniem ich wpływu na rozwój miejscowości z uwzględnieniem zgodności z charakterem i krajobrazem kulturowym miejscowości

Budowa kanalizacji sanitarnej :

Zadanie będzie polegało na skanalizowaniu miejscowości zgodnie z Gminnym programem skanalizowania Gminy Trzciesko-Zdrój

Zadanie wpisuje się w zakres podstawowych usług na obszarach wiejskich przyczyniających się do poprawy warunków życia mieszkańców oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Stworzenie bazy kulturalnej na wsi poprzez remont świetlicy wiejskiej:

Zadanie obejmuje remont obiektu, w którym znajduje się świetlica wiejska. Po przeprowadzeniu remontu, świetlica wiejska będzie miejscem spotkań mieszkańców i ich zaproszonych gości.

Ważnym powodem, dla którego budynek świetlicy wiejskiej wymaga remontu, jest funkcja, jaką będzie pełnił. Planuje się, aby w świetlicy działalność swoją prowadziły następujące organizacje:

- Koło Gospodyń Wiejskich,
- formalne i nieformalne grupy młodzieży,
- Rada Sołecka
- GOK

Ponadto budynek będzie wykorzystany na różnego rodzaju imprezy kulturalne i sportowe. Należy nadmienić również, że wieś Góralice odwiedzają byli mieszkańcy tej miejscowości. Obserwują zmagania mieszkańców z brakiem zaplecza kulturalnego. Jest to zła wizytówka atrakcyjności kulturalnej w tej miejscowości.

Ponadto w świetlicy wiejskiej planuje się uruchomić kawiarenkę internetową. Z usług świetlicy wiejskiej będą mogli korzystać wszyscy bez ponoszenia kosztów.

Zadanie wpisuje się w działanie Odnowa i rozwój wsi, którego jednym z celów jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich.

Budowa placu zabaw:

We wsi nie ma placu zabaw. Mieszkańcom marzy się wykonanie nowego placu zabaw, którego elementy będą posiadały certyfikat bezpieczeństwa. Plac zabaw powstałby na terenie należącym do Gminy Trzcianko-Zdrój, co w całości ze świetlicą wiejską i boiskami sportowymi tworzyłoby wiejskie centrum edukacyjno – kulturalno – sportowe. Takie centrum będzie „sercem” wsi. Mieszkańcy będą mogli uczestniczyć w kulturze w szeroko pojętym znaczeniu słowa, natomiast dzieci nie będą pozbawione atrakcyjności w rodzinnej miejscowości.

Zadanie wpisuje się w działanie Odnowa i rozwój wsi, którego jednym z celów jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich

Budowa boiska zewnętrznego do gry w siatkówkę i koszykówkę:

Na terenie będącym własnością Gminy Trzcianko-Zdrój w środku wsi, obok przyszłego placu zabaw powinno powstać boisko sportowe do gry w siatkówkę i koszykówkę. Infrastruktura sportowa będzie wypełniała wiejskie centrum edukacyjno – kulturalno – sportowe. Funkcja sportowa pozytywnie wpłynie na rozwój miejscowości Góralice, będzie kształtowała postawę obywatelską, zwiększy chęć rywalizacji, przez co społeczeństwo wsi zaktywizuje się.

Zadanie wpisuje się w działanie Odnowa i rozwój wsi, którego jednym z celów jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich.

Modernizacja drogi przez wieś poprzez ułożenie nawierzchni asfaltowej oraz budowie chodnika:

Przez wieś Góralice przebiegają drogi gminne i powiatowa. Drogi te co roku poddawane są remontowi cząstkowemu metodą natryskową.

Należy nawierzchnię dróg zmodernizować poprzez zmianę nawierzchni na bitumiczną oraz wybudować chodnik wzdłuż tej drogi

Zadanie wpisuje się w działanie Odnowa i rozwój wsi, którego jednym z celów jest wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych:

Wieś ma charakter rolniczy, a głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy na roli. Gminne drogi dojazdowe do pól są w złym stanie, zdarza się również, że po ulewnych deszczach stają się nieprzejezdne. Zwykle nawierzchnia tych dróg jest gruntowa. Zadaniem jest przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych poprzez wykonanie nowej ulepszonej nawierzchni. Zadanie ma na celu poprawę elementów infrastruktury technicznej warunkującej rozwój społeczno-gospodarczy. Przyczyni się to do poprawy warunków życia oraz prowadzenia działalności rolniczej.

Budowa przystanku PKS w środku wsi:

Należy zadbać o otoczenie i elementy małej infrastruktury we wsi. Brak przystanku w środku wsi uniemożliwia bezpieczne oczekiwanie części mieszkańców na przyjazd PKS-u lub Gimbusa. Wybudowanie przystanku poprawiłoby wizerunek wsi i ułatwi życie mieszkańcom.

Budowa ścieżki rowerowej z Góralic do Swobnicy:

Należy umożliwić bezpieczne korzystanie z walorów przyrodniczo-turystycznych tej części gminy. Ułatwi to wybudowanie rowerowej ścieżki. Poza tym możliwość bezpiecznego podróżowania rowerem spowoduje napływ turystów, a co za tym idzie zwiększony popyt na usługi bicyklów.

Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów:

Na terenie gminy funkcjonuje gminne składowisko odpadów, które ma ograniczoną pojemność. Aby wydłużyć możliwość składowania na nim odpadów należy wprowadzić selektywną zbiórkę Odpadów. Zadaniu temu ma służyć zakup kompletów do selektywnej zbiórki

Unowocześnienie i usprzętowanie OSP:

Istniejącą jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej w Góralicach należy zaopatrzyć w nowoczesny sprzęt pożarniczy, umożliwiający bezpieczny udział strażaków w akcjach gaśniczych. Mając taki sprzęt zwiększa się skuteczność działania miejscowej jednostki. Ponadto jednostka ta może pomagać w akcjach innym ochotnikom z innych miejscowości, jak również brać udział w akcjach po za granicami Gminy.

Wykonanie wjazdu p.poż na teren szkolny w Gimnazjum

Przy realizacji budowy Gimnazjum nie przewidziano dróg p.poż. umożliwiających dojazd do budynku wozów strażackich. Wykonanie tych dojazdów zapewni dostęp strażaków z każdej strony budynku.

Modernizacja boisk sportowych przy Gimnazjum

Przy budynku Gimnazjum zlokalizowane są boiska sportowe o nawierzchni trawiastej i betonowej. Powstały w okresie budowy Gimnazjum. Modernizacja tych boisk pozwoli na bezpieczne prowadzenie zajęć z WF, a funkcja sportowa pozytywnie wpłynie na rozwój młodzieży.

Remont budynku Gimnazjum

W latach ubiegłych w budynku Gimnazjum wykonano nowe pokrycie dachowe oraz wymieniono stolarkę okienną. Kolejnym etapem będzie remont wewnętrzny budynku. Remont poprawi warunki nauki w Gimnazjum.